PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

ДЕСЯТЬ РОКІВ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ (Б.) УКРАЇНИ.

В ЦАРСТВІ ГЕТЬМАНА.

10 років тому, 5-го липня 1918 року, в центрі світової революції — червоній Москві — зібралися представники підпільних більшовицьких організацій України. Зібралися для того, щоб міцно з'єднати розрізнені більшовицькі організації в єдину комуністичну партію.

Перший з'їзд КП(б)У відбувся в дуже важливий час. Тоді саме був перелом у розвитку революції на Україні. Революція на Заході, зокремо в Австро-Угорщині, Німеччині от-от мала спалахнути; вона вже йшла, але ще не прийшла. Радянська Росія переживала дуже скрутний час свого існування. Перепочинок кінчався. Починалася громадянська війна: на півночі в Архангельську, висадилися Англійці, на сході — на Волзі та в Сибіру — повстали Чехо-словаки. Перша радянська країна боролася в обіймах голоду. Таке було оточення української революції.

А на самій Україні в цей час хазяйнувала шаленна контрреволюція. Повна смертельного жаху перед пролетарською революцією, Центральна Рада запродала Україну німецькому імперіялізмові. 75 мільйонів пудів хліба, 11 мільйонів пудів живої худоби, 2 з половиною мільйони пудів цукру й багато-багато де-чого ще зобов'язалася Центральна Рада "видушити" з робітників та селян України. Але ціною цього Центральна Рада, або краще сказати центральна "зрада" (зрада робітників та селян) не купила для себе підтримки. Замість неї прийшов підтриманий австро-німецькими багнетами "ясновельможний пан гетьман" Павло Скоропадський. Залізом та кров'ю капіталісти й поміщики відновили старий лад. Робітничий рух розгромили, по селах парядкували карні загони. Більшовиків загнали в підпілля. Але ніщо не зламало революційного духу робітників та селян. Відповідаючи на контрреволюційний терор, що-раз зростало революційне обурення робітників та селян України. Майже по всій Україні палахкотіло повстання. Мала статися буря.

У таких обставинах скликано було перший з'їзд КП(б)У.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТІЇ.

З'їзд відбувався у Москві з 5. по 12 липня 1918 року. На ньому було 73 делеґати від 45 організацій з 4,381 членами партії. Всі головніші міста та райони, не зважаючи на те, що приїхати на з'їзд було дуже тяжко, надіслали своїх представників. Це дійсно був "Перший З'їзд партійних-організацій комуністів (більшовиків) України".

Були такі обставини, що підчас Жовтня й найближчими днями після нього на Україні не було комуністичної (більшовицької) партії. Були окремі, розрізнені, одна з одною не звязані більшовицькі організації. Вони не мали єдности, не мали єдиного провідного центру. Инакше кажучи, не було партії, тоб-то не було одної з основних передумов перемоги пролетарської революції. Бо не можуть перемогти робітники й селяни тоді, як нема в них керівника в цій боротьбі. Таким керівником у боротьбі й будівництві є партія, партія комуністів-більшовиків.

Першим завданням з'їзду було з'єднати, злучити окремі розрізнені більшовицькі організації в єдину могутню дисципліновану й централізовану партію. Ухваливши постанову про заснування партії, назвавши себе Першим з'їздом цієї партії, обравши Центральний Комітет, Перший з'їзд заклав міцні підвалини існуванню КП(б)У.

До Першого з'їзду не було партії. Після Першого з'їзду почала існувати партія КП(б)У. Робітники та селяни України в своїй боротьбі та будівництві мали вже керівника й провідиря — Комуністичну Партію (більшовиків) України.

Організація партії — перша й найголовніша робота й заслуга 1. з'їзду КП(б)У.

НАПРЯМОК НА ПОВСТАННЯ.

Але Перший з'їзд не обмежився в роботі тільки цим — організацією партії. Перед партією, перед кожною її організацією, перед кожним комуністом більшовиком стояло питання, що робити в цих складних обставинах, що і як робити в державі Скоропадського, як перемогти капіталістів та поміщиків.

На це питання з'їзд подав ясну і читку відповідь: "Комуністи України — зазначив з'їзд — повинні всіма силами працювати над тим, щоб партія пролетаріяту вела перед у громадянській війні робітників та селян проти німецького імперіялізму та поміщиків і буржуазії. Головним завданням партії пролетаріяту тепер на Україні є — організація збройного повстання робітничо - селянських мас проти їхніх гнобителів".

Готування повстання — така була відповідь з'їзду. Готуватися та організовувати збройне повстання робітничо-селянських мас проти їхніх гнобителів — це було головне завдання, що його висунув з'їзд перед усією партією загалом, та кожною партійною організацією — зокрема.

З'їзд своїми постановами підкреслив потрібність, щоб перемогти в боротьбі, тіснішого звязку робітників та селян під керівництвом робітничої кляси. З'їзд звернув увагу парторганізацій на: 1) потребу організувати воєнно-революційні комітети, якими повинна керувати комуністична партія; 2) потребу розгортати роботу в профспілках та налагоджувати роботу серед окупаційних австро - німецьких військ.

Визначення тактики партії, її завдань у боротьбі за перемогу пролетарської революції — це друга найголовніша робота й заслуга Першого З'їзду КП(б)У.

УКРАЇНА Й РОСІЯ.

Перед з'їздом стояли не тільки внутрішні завдання — що робити для того, щоб перемогти на Україні. З'їзд також розвязав справу, які повинні бути взаємини між Радянською Україною (з'їзд був переконаний у тому, що Україна Скоропадського буде Україною Радянською) й Радянською Росією — РСФРР.

Перший з'їзд підкреслив своїми постановами, що українських та російських робітників і селян з'єднує спільна боротьба за спільне діло — перемогу пролетарської революції. З'їзд підкреслив своїми постановами потребу "боротися за революційне об'єднання України з Росією, відзначив доконечність державного союзу України й Росії у боротьбі за "створення всесвітньої пролетарської комуни".

Як бачимо, вже підчас свого виникнення, комуністична партія поставила своїм завданням боротися за щільний звязок російських та українських робітників та селян, за міцний державний союз України й Росії, союз у боротьбі за "створення всесвітньої пролетарської комуни", союз будівництва цієї комуни.

Проголошення потреби міцного союзу України й Росії — це третя найголовніша робота й заслуга Першого З'їзду.

ДЕСЯТЬ РОКІВ КП(б)У.

Всі постанови з'їзду, вся його робота загалом була наповнена волею до боротьби й перемоги та твердим переконанням цієї перемоги. Перемога ця здійснилась. Україна стала Радянською.

Минуло десять років. За ці десять років КП(б)У зросла, з невеликих та підпільних більшовицьких організацій обернулася на міцну пролетарську партію, яка керує Радянською Україною. За ці десять років КП(б)У перетворилася на єдиного керівника робітничо-селянських мас, тісно звязаного з цими масами.

Десять років історії КП(б)У — славна путь боротьби за диктатуру пролетаріяту, за пролетарську Україну. Десять років історії КП(б)У — десять років боротьби за пролетарську українську державу, десять років будівництва Радянської України.

Чимало було спроб знищити Радянський Союз і Радянську Україну. Чимало було намагань відбудувати "єдину неподільну" буржуазно-поміщицьку Росію. Пригадаймо хоч би, Колчака й Скоропадського, Юденича та Денікіна. Чимало було силувань збудувати буржуазну Українську державу. Пригадаймо Центральну Раду, Директорію, Петлюру та инших героїв УНР (Української Народньої Республіки). З усіма цими спробами не пощастило тим, хто їх робив, бо вони історично були призначені на невдачу та поразку.

Тільки міцна спілка трудящих мас пролетаріяту та селянства за керівництвом комуністичної партії мала силу розвязати основні справи революції та створити самостійну Українську Радянську Державу — УСРР — що будує соціялізм в тісному звязку з усіма иншими Радянськими Республіками.

М. Волін.

КОНФЕРЕНЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ СЕКЦІЇ ЛІГИ БОРОТЬБИ ПРОТИ ІМПЕРІЯЛІЗМУ.

Відбулася перша конференція англійської секції ліги боротьби проти імперіялізму та пригноблення кольоніяльних народів. На конференції було 343 делеґати, що репрезентували 170 робітничих організацій із 100,000 членів. На конференції головував генеральний секретар трейд-юнії, що виробляє меблі, Олександер Госип.

На порядку денному конференції стояло двоє питань: 1) політика англійського імперіялізму та її економічні наслідки для англійських та кольоніяльних робітників, 2) світовий імперіялізм та війна. За доповідачів виступили секретар федерації гірників Кук, лідер руху меншости Гарі Поллітт, член парляменту Саклатвала, Фармер, Брокгей та инші.

Промовці відзначили зріст національного руху в Індії, хвилю страйків по індійських промислових центрах і рух проти комісії Саймона, що її призначено для перегляду парляментських реформ в Індії. Промовці напятнували вчинки англійського імперіялізму в Єгипті і надсилку англійського війська до Китаю, щоб придушити китайську революцію. Політика англійського імперіялізму, із слів промовців, приховує в собі загрозу нової світової війни.

Присутний на конференції колишній голова індійського національного конгресу (обєднання індійських партій) Айеккар вніс резолюцію, що засуджує англійську Партію Праці за участь у комісії Саймона. Резолюцію ухвалено проти 2-ох голосів.

АНГЕЛ МИРУ БАЛЯНСУЄ.

Що-ж до урочистого зобовязання про роззброєння (воно є в статуті Ліги Націй), то це зобовязання треба підпорядкувати інтересам національної безпеки...

Лорд Кешенден.

О, бідолашний ангел миру!
Загроза тут, загроза там...
Куди-ж тобі — проти сокири
Та перти з пальмовим гиллям?

Обовязків і зобовязань,
Звичайно, в Ліги — сила сил,
А миротворцеві щоразу
Підрізать трохи хочуть крил.

Національні — бо турботи
У Франції — нащот гармат,
У Англії — про більшу фльоту,
У Польщі — про новий парад...

Та зрештою у всіх безпеку
Державну — стереже багнет,
Хоч в кожній — особливе пекло,
Хоч в кожній — рій своїх прикмет..

П. С.

ПРИХОДІТЬ ДИВИТИСЯ НА ФІЛЬМУ "ТАРАС ШЕВЧЕНКО"!

У ВЕСТ ФОРТ ВИЛ'ЯМ, ОНТ. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в понедліок, 6. серпня перша частина, а у вівторок, 7. серпня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

У ФОРТ ВИЛ'ЯМ, ОНТ. — Фільма буде показана у Фінляндськім Роб. Домі: в середу, 8. серпня перша частина, а в четвер, 9. серпня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

В СОДБОРИ, ОНТ. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в понеділок, 13. серпня перша частина, а у вівторок, 14. серпня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

В КОНІСТОН, ОНТ. — Фільма буде показана в Укр. Роб. Домі: в середу, 15. серпня перша частина, а в четвер, 16. серпня друга частина. Ціни тикетів: для дорослих 50 ц., а для дітей 25 ц. Початок точно в годині 8.15 вечером.

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО!

ПРОВІНЦІОНАЛЬНИЙ З'ЇЗД ТОВАРИСТВА УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ ДІМ В ОНТЕРІО Й КВЕБЕК.

ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ ТУРФДІМ, ЖІНСЕКЦІЇ І СЕКЦІЇ МОЛОДІ В ОНТЕРІО І КВЕБЕК.

Дорогі Товариші й Товаришки!

Провінціональний Виконавчий Комітет Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім в Торонто, Онт., повідомляє цим всі відділи ТУРФДім, Жінцекції і Секції Молоді та загал членства наших організацій провінцій Онтеріо і Квебеку, що Провінціональний З'їзд ТУРФДім відбудеться в днях 6. 7. і 8. вересня 1928 року в салі Українського Робітничого Дому в Торонто під числом 300 — 302 Bathurst St.

ПРОГРАМА З'ЇЗДУ.

1. Відкриття З'їзду.
2. Вибір верифікаційної комісії й провірення уповноважень делеґатів.
3. Вибір президії З'їзду.
4. Привіт представника Ц.В.К. ТУРФДім з Вінніпегу.
5. Звіт Провінціонального Виконавчого Комітету ТУРФДім.
6. Звіти делеґатів і делеґаток.
7. Доклади перед вибором комісій по питаннях слідуючих:
   а) Доклад про моральний і матеріяльний стан наших організацій в провінціях Онтеріо й Квебек.
   б) Співдоклад про стан відділів Жінсекції на сході Канади.
   в) Співдоклад про Робітничі Діточі Школи, відділи Секції Молоді та мандолінові орхестри в провінціях Онтеріо й Квебек.
   г) Доклад про зорганізовання робітничого спорту та про поширення його в провінціях Онтеріо і Квебек.
   ґ) Доклад про організаційно-освітню працю у відділах, про стан бібліотек і мистецьку працю.
   д) Доклад про стан нашої преси й друкарні.
   е) Доклад про кооперативний рух.
   є) Довг Укр. Роб. Дому в Торонто.
   ж) Організовання Окружних Комітетів.
   з) Книгарня й музичний склад.
8. Вибір комісій: контрольної, організаційної, освітньої, культурно-мистецької, пресової, маєтково-фінансової, резолюційної і скарг та просьб.
9. Засідання комісій для обговорення всіх предложень та пропозицій.
10. Звіти і предложення комісій, дискусії над ними і ухвали.
11. Ухвалювання резолюцій до Всекр. З'їзду ТУРФДім.
12. Вибір Провінціонального Виконавчого Комітету і Контрольної Комісії.
13. Закриття З'їзду.

ПРОГРАМУ НАЛЕЖИТЬ ОБГОВОРИТИ ПЕРЕД З'ЇЗДОМ.

Всі наші товариці й товаришки повинні цю програму обговорити на своїх зборах і перед з'їздом надіслати до Провкому свої пропозиції щодо найкориснішого розвязання і полагодження поставлених в програмі справ.

КОНФЕРЕНЦІЯ СХІДНІХ ВІДДІЛІВ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА.

Подаємо також до відома всім відділам і членству Робітничого Запомогового Товариства в провінціях Онтеріо й Квебек, що за згодою Головного Заряду Р.З.Т. в часі з'їзду відбудеться конференція представників східніх відділів Робітничого Запомогового Товариства для обговорення стану нашої запомогової організації на сході, організаційної й освітньої її діяльности та співпраці з братніми організаціями згідно з ухвалами минулої конвенції. Тому відділи Р.З.Т. повинні взяти активну участь в цих нарадах, а заразом у з'їзді ТУРФДім.

КОНФЕРЕНЦІЯ СЕКЦІЇ МОЛОДІ.

В неділю, 9. вересня відбудеться конференція Секції Молоді. На цій конференції будуть обговорюватися виключно справи молоді. Тому взиваємо, щоби кожний відділ С.М. вислав делеґата або делеґатку на цю важну конференцію.

ПРАВО ПРЕДСТАВНИЦТВА.

Відділи ТУРФДім мають право висилати одного делеґата на 25 членів, або частину цего членства (коли відділ числить менше чим 25 членів, то все має право вислати одного делеґата). Також відділи Жінсекції мають те саме право висилати одну делеґатку на 25 членкинь або від меншого числа членкинь.

Запрошуємо братніх делеґатів з инших організацій або де є тільки відділи Р.З.Т., то запрошуємо їх вислати свого братнього делеґата. Братні делеґати мають право дорадчого голосу, можуть брати участь в дискусіях, давати пропозиції, але не мають права голосувати, хіба що в деяких справах таке право буде їм дано рішенням уповноважених делеґатів.

Кошти подорожі делеґатів будуть розпреділені на всі відділи пропорціонально до числа членів.

За Провиконком ТУРФДім в Торонто, Т. Кобзей, секр.
За Ц.В.К. ТУРФДім, М. Шатульський, секретар.

ДЖЕК ЛОНДОН.

ШЛЯХОМ ПОЛЯРНОГО СОНЦЯ

(Продовження.)

Чоловік і жінка зупинились кроків за п'ятьдесять. Вони так само порозставляли ноги, щоб не впасти, а тіло їм подається то туди, то сюди. Той дуже слабий. Рука тремтить, і коли він стрельнув у чоловіка, то куля закопалася в сніг. Чоловік не може скинути рукавиці. Той знов стріляє й знов куля пролетіла в повітрі. Чоловік зубами вхопився за рукавицю і стяг її. Але рука задубіла і не втримає револьвера і він випав у сніг. Дивлюся на жінку. Вона вже без рукавиць і держить Кольта в руці. Тричі стрелила вона — швидко, раз-за-разом. Голодне обличчя того чоловіка іще гарчало, як він падав вперед у сніг.

Вони й не глянули на мертвого.

"Ведіть нас далі', кажуть.

І ми рушили. Та тепер, коли вони знайшли, за чим шукали, вони поробились мов неживі. Остання сила з їх вийшла. Вони не могли більше втриматись на ногах. Вони не хотіли плазувати далі. Єдиним бажанням їхнім було заплющити очі й заснути. Поблизу я не бачив жадного місця для стоянки. Я штовхав їх ногами. У мене був батіг і я бив їх. Вони голосно кричали, але мусіли лізти далі. І так вони долізли до місця для стоянки. Я розпалив багаття, щоб вони не померзли. Тоді повернувся до санок. Вбив собаку чужого чоловіка, щоб була пожива і не померти з голоду. Я загорнув чоловіка й жінку в ковдри і вони поснули. Часом я їх розбурхую і даю їм маленькі шматочки м'яса. Вони не прокидаються, але їжу ковтають.

Жінка проспала півтора дня. Прокинулась і заснула знов. Чоловік спав два дні, прокинувся і знов заснув. Після того ми спустились до берега св. Михайла. І коли лід зійшов з Берингового моря, чоловік та жінка подалися пароплавом. Але перше вони виплатили мені по сімсот п'ятьдесять доларів за місяць. Ще вони подарували мені тисячу доларів. І того року Сітка Чарлі віддав багато грошей до "Місії Святого Хреста".

"Та чому-ж вони вбили того чоловіка?" спитав я.

Сітка Чарлі не відповів, поки не розпалив свою люльку. Він зиркнув на ілюстрацію до "Поліцейської Ґазети" і приязно похитав до неї головою.

Тоді не хапаючись та недбало мовив:

"Думав я про це багато... Не знаю. Це така річ, що трапляється. Це малюнок, який я згадав. Це — так, як подивитись у вікно й угледіти чоловіка, що пише листа. Вони ввійшли в моє життя і пішли з мого життя, отже виходить малюнок, як ото я казав: початку не знати, а кінця не зрозуміти".

"Ви змалювали багато малюнків, оповідавши про це", обізвався я.

"Ет", хитнув він головою. "Вони всі без початку й без кінця".

"Проте останній малюнок як раз має й кінець", промовив я.

"Так", відказав Сітка Чарлі. "Та який кінець!"

"Це був шматок життя", кажу.

"Так", відповів він. "Це був лиш шматок життя".

РУДИЙ ВОВК.

Вона трохи забарилася, щоб узути калоші, бо в траві було росяно. І коли вийшла, то вгляділа, як чоловік, її чекавши, милувався на диво: розвивалася мигдалева брунька. Вона пильно оглянула високу траву й геть-далі поміж садовими деревами.

"Де-ж це Вовк?" спиталася.

"Він оце зараз був тут".

Ват Ервін раптом відірвався від своїх метафізичних та поетичних міркувань над чудом органічного розвитку бруньки та озирнув увесь краєвид.

"Він ганяв трусиків нещодавно".

"Вовче! Вовче! Сюди Вовче!" кликала вона, переходячи прогалявиною, та оглядала стежку, що спускалась до битого шляху поміж манзанітовими[1]) нетрами, встеленими восковими дзвіночками.

Ервін заклав у рота два мізинці й до її заклику додав пронизливого висвисту.

Вона миттю затулила вуха й скривилась.

"От тобі й маєш! І це поет з усякими тонкими почуваннями, а так нестерпучо висвистує. Мені вуха позакладало. Ти свищеш, як..."

"Орфей..."

"Як вуличник, хотіла я сказати", суворо закінчила вона.

"Поезія нікому не відбирає спроможности бути практичним, — принаймі мені вона не заважає. Я-ж не з тих нікчемних ґеніїв, що не вміють продавати свої перли до місячників".

І, змінивши свою мову на жартливо-примхувату, він провадив далі:

"Я не атичний співак і не сальонова пташка. А чому? Тому, що я практичний. Мої твори — це вам не віршований мотлох, що його не можна обернути на відповідну реальну цінність... На якийсь заквітчаний котедж, на прегарну полонинку, на невеличкий бір, на садок з трийцятьма сьома деревами, на велику грядку черниць і дві маленьких грядки полуниць, не кажучи вже про добру чверть милі говіркого струмка. Я купець у красі, а торговець у поезії, і я шукаю баришу, мила Меджі. Я співаю собі пісень та завдяки видавцям місячників перетворюю свій спів у подув цього західнього вітру, що зітхає між нашою сосною, у шелест хвилі проти порослого мохом каміння... Вони знов наспівують мені пісень, але инших ніж ті, що співав я сам, або-ж це ті самі пісні тільки знов предивно перетворені".

[1]) Манзаніта — порода яблуні.

В МОЛОДІ НАШЕ МАЙБУТНЄ!

Не забудьте передплатити для своїх дітей місячний журнал

"СВІТ МОЛОДІ"

що виходить у Вінніпеґу і друкує приступні для молоді статті, вірші, оповідання, забави, загадки, а особливо звертає увагу на належне виховання робітничо-фармерської молоді.

Поширюйте вістку про цей журнал! Збирайте нові передплати!

На цілий рік передплата виносить тільки 50 центів.

Поодиноке число 5 ц.

Замовлення з грішми посилайте на таку адресу:

THE YOUTH'S WORLD
Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісти"!